

Orașul a fost rebotezat în anii comunismului, devenind Cluj-Napoca

Varză à la Cluj-Napoca

■ Lucian BOIA respect, așadar!

De fapt, ce era în neregulă cu Clujul? Îi suna numele prea ungu-rește? N-aș zice. Forma întilnită în documentele medievale, redactate în latină, nu în maghiară, este Clus. „Clujul“ românesc e în fond mai apropiat de această denumire, să-i spunem neutră, decât ungurescul „Koloszvár“. Și atunci? Poate că supărarea nu privea atât numele, cât, în genere, condiția istorică și culturală a Clujului, aceea de oraș mai mult unguresc decât românesc, pînă nu cu multă vreme în urmă. În preajma Primului Război Mondial erau înregistrați la Cluj peste 40.000 de vorbitori de limbă maghiară, față de numai 6.000 de români. Și în perioada interbelică, maghiarii rămîn majoritari. Raportul numeric s-a inversat în anii comunismului, iar astăzi românii sunt într-o netă majoritate. Vorbim însă de același oraș? Oficial, Clujul nu mai există; i-a luat locul Cluj-Napoca.

Este firesc să ne întrebăm la ce servește adausul „Napoca“? Nu e greu de deslușit: servește la jalonarea unui parcurs istoric care depășește cu mult secolele de dominație maghiară. Atunci cînd au năvălit unghurii, Clujul, mai precis Napoca, avea deja o istorie îndelungată. Fusese o așezare dacică,

apoi daco-romană, adică, în fond, românească, fiindcă dacii, cum bine se știe, erau un fel de români. Ungurii s-au strecurat într-un oraș care nu le aparținea defel. Nu m-ar mira ca unii dintre compatrioții noștri să-și închipuie că așa s-a numit orașul, fără întrerupere, din timpurile cele mai vechi, pînă astăzi: un bun argument al continuității daco-romane.

Cum Ceaușescu n-a dorit să lase impresia vreunei intenții anti-maghiare în această „completare“ de nume, a fost supus unei intervenții similare și alt oraș, cît se poate de românesc. Turnu-Severin a devenit, peste noapte, Drobeta-Turnu-Severin. Succesul operației s-a dovedit chiar mai mare decât în cazul Clujului. Un nume de oraș alcătuit din trei cuvinte fiind puțin cam lung, și Drobeta aflîndu-se în prima poziție, sunt români care au renunțat să înșire atîtea nume (timpul e totuși prețios, mai ai și altele de făcut), și se mulțumesc, simplu, cu Drobeta. Turnu-Severin revine astfel întru totul la numele său antic. „Mă duc la Drobeta“ pare o propoziție mai acceptabilă decât „mă duc la Napoca“. Totul va fi perfect cînd și locuitorii urbei își vor spune, cu mîndrie, „drobetani“. Ar fi fost de

așteptat ca, unul după altul, toate orașele românești să capete o dublă denumire. Sau, și mai bine, să vorbim pur și simplu în registru dublu, ceva în genul: „Doamna e nevasta soția mea“. „Iar dînsul e bărbatul soțul meu“. Din păcate, nu știm de ce, campania de rebotezat orașe s-a oprit aici. Asta, deși în 1975 s-au sărbătorit la Craiova, în prezența lui Ceaușescu, se înțelege, 1750 de ani de la prima mențiune documentară a așezării geto-dace de la Pelendava (un fel de „Napocă“ a Craiovei). N-ar fi sunat deloc rău Craiova-Pelendava. Mihai Viteazul ar fi fost ban de Craiova-Pelendava, înainte de a deveni domnitor al Țării Românești Muntenia (plus Oltenia) Valahia și de a cuceri Transilvania Ardealul, făcîndu-și intrarea triumfală la Apulum Alba Iulia... Chiar, cu Alba Iulia ce facem? Ar trebui să-i completăm numele cu „Apulum“, dar și cu vechea denumire românească (de factură slavonă) Bălgrad („orașul alb“, cum s-ar zice pe românește). Asta ar da Apulum-Bălgrad-Alba-Iulia, poate puțin cam lung, dar edificator din punct de vedere istoric. Iar la celălalt capăt al țării, în Dobrogea, vreau să zic în Dobrogea-Scythia Minor, s-ar impune de la sine Tomis-Constanța și Mangalia-Callatis. În sfîrșit, aici ne mai gîndim, fiindcă prea sună grecește. Nu știu cum rămîne cu Bucureștiul, fiindcă istoria nu ne-a transmis și vreun alt nume, antic sau medieval. Să-i zicem atunci simplu: București-București. Nici o grijă, vine și rîndul țării. Va fi Dacia-România sau România-Dacia.

Deși, unii „daciști“, pe vremea lui Ceaușescu, erau și mai radicali, susținînd schimbarea numelui în Dacia, fără România. De ce să-i onorăm, prin numele de români, pe romanii cuceritori ai Daciei, cînd noi suntem daci, pur și simplu, și am devenit români strict printr-o inadvertență terminologică. Așa că aici se mai discută: Dacia-România, sau Dacia pur și simplu. Dacă România există doar de la 1859, prin Dacia ne dăm mîna cu Burebista și avem toate șansele să devenim cea mai veche țară din Europa. E drept, cu o întrerupere de două mii de ani, dar ce contează două milenii la scara istoriei?

Revenind la Cluj, vreau să spun la Cluj-Napoca, cred că și aici lucrurile s-ar cuveni să fie duse pînă la capăt. Mai întîi, nu e echitabil ca municipiul să se numească

Cluj-Napoca, iar județul a cărui capitală este să-și spună doar Cluj, lipsindu-i parcă ceva. La urma urmei, și locuitorii județului sunt la fel de daco-romani precum clujenii. Am zis „clujenii“? Chiar, cum trebuie zis? „Clujeni-napoceni“, spuneți? Nu-mi vine să cred, e prima oară cînd aud așa ceva. Mai bine, simplu, „napoceni“, și gata. E curios totuși cum oamenii se încăpățîneză să-și spună tot „clujeni“, ca pe vremuri. E clar că încă se simt mai mult clujeni decât napoceni. Și atunci te întreb la ce mai e bună Napoca. Doar pentru a păstra ceva din moștenirea spirituală și din viziunea istorică a lui Ceaușescu? Am o idee, poate prea îndrăzneată, aproape utopică: ce-ar fi să rebotezăm orașul încă odată, și din Cluj-Napoca să-l facem Cluj? (contributors.ro) ■

Inteligent, independent, impertinent

urmăre din pagina 1

...că s-a specializat în apărarea politicianilor borfași, pesedistul i-a amintit lui Goțiu de mucii de pe cămașa lui Nicușor Dan. Să mai zică cineva că politica nu e grețoasă! * Hop, iar și Geoană! Acu' s-a dus vorba că s-ar vrea șef la SIE. Dacă postul de director al spionilor e liber de la plecarea lui MRU, de ce nu s-ar autopropune soțul doamnei Mihaela? În scopul unei asemenea nobile cauze, câteva pupături în dos, pe adresa lui Liviu Dragnea, sunt, iată, mai mult decât binevenite. * Se anunță o remaniere. La toamnă, pentru Finanțe și Justiție. E clar că, după ce a ratat obiectivul mazălirii șefilor de la DNA și Parchetul General, Toader nu mai e tocmai stăpîn pe situație. Steluța Cătănicu, vicepreședinte al ALDE, a și spus despre el că „nu mai reprezintă coaliția la putere“. De parcă ar fi priceput prea târziu care-i misiunea, pe linie „de partid și de stat“, ministrul anunță audit independent la parchete. Altă evaluare, altă încercare... Kovesi rezistă! * Partidul Puterii Umaniste, colecția de fulgi și pene a Varanului,

strânși cu mare evlavie de euro-parlamentarul Maria Grapini, ar fuziona cu ALDE. După ce a încercat să conviețuiască politic cu un bărbat, Daniel Constantin, și a ajuns în pragul divorțului politic, Călin Popescu Tăriceanu ar mai încerca și cu o femeie. Compatibilitatea dintre cei doi curtezani ține strict de ciolan. * Deputatul PSD Liviu Pleșoianu a cerut modificarea Legii asociațiilor și fundațiilor. ONG-urile care, în ultimii doi ani, au desfășurat orice fel de activitate politică riscă să nu mai pupe statutul de entitate de interes public și, odată cu acesta, să piardă accesul la unele facilități și finanțări legale. Altfel spus, toți cei care au luat poziție față de tentativa Guvernului de a-i spăla pe penali nu mai au acces nici la firimiturile bugetului. Scrie în programul de guvernare că: „Nicio faptă bună nu va rămîne nepedepsită“! * Lucrarea științifică a premierului Grindeanu e de negăsit. Teza despre integralele matematice s-a tipărit la editura unui fost milițian de la Caransebeș, moștenită de fiul acestuia, absolut întâmplător liderul tinerilor social-democrați

din oraș. Întrebat despre volum, unul din foștii angajați ai editurii ar fi spus: „Care lucrare, care savant, care premier?!“. La atîta concizie nu mai e nimic de adăugat. * Fostul președinte al CNAS, Lucian Duță, e cercetat de DNA pentru o serie de spăgi ce au atins fabuloasa sumă de 8,5 milioane de euro! „Operațiunile“ sunt legate de implementarea sistemului cardurilor de sănătate. Înțelegeți acum cum vine treaba cu trecerea la buletinul electronic? Întreba-rea e: cin' să fie noul adrisant? * Falanga UNPR-istă care a părăsit PMP-ul și-a făcut Congres. Printre liderii nou aleși, un interlop, tartorul pădurilor din Maramureș și primarul orașului Baia Mare, Cătălin Cherecheș, cel care, din motive de corupție, deși reales, este în continuare oprit de instanță să își exercite funcția. Dacă aștia sunt exponenții „interesului național“, e vai de capul nostru. * Ministrul Muncii, Olgața Vasilescu, a spus: „Închisorile din România sunt pline de intelectuali“. Te mai miri că din „facultăți“ ies opere pe bandă rulantă?! Se vede treaba că sunt atît de mulți inte-

lectuali în pușcării, încât pentru conducerea ministerelor n-a mai rămas niciunul. * Deputatul Eugen Nicolicea are probleme cu legiferarea conflictului de interese. „Dacă angajezi o rudă genială în dauna unui prostalău, care nu ți-e rudă, nu e conflict de interese“, spune Nicolicea. După principiul: „Din stejar, stejar răsare. Și, din bou, un bou mai mare“, o rudă de parlamentar nu poate fi decât genială. Logic, nu?! * Deputatul ALDE Remus Borza se plînge de salariu. „Avem o leafă mizeră. Nu ne asigură traiul de zi cu zi. Nimeni nu poate trăi cu o mie de euro“. Țăsta chiar nu-și merită nici salariul, nici mandatul! Sunt milioane de români care ar fi fericiți să primească o mie de euro pe lună, dar el habar n-are de ei. * Clotilde Armand zice că s-a gîndit să candideze la funcția de președinte al USR. Păi, dacă tot e șomeră... Vorba unui clasic, cine nu e bun de nimic se face om politic. * Alegerile pentru funcția de președinte al Federației Române de Tenis s-au lăsat cu scandal. Unul din candidați e finul președintelui Iohannis, iar celălalt e omul lui Dragnea. D'aia

merg lucrurile prost în țara asta. * Senatorul PSD Nicolae Bacalbașa filosofează tot pe marginea regimului incompatibilităților și despre faptul că puterea-i pentru ei, nu pentru căței. „La frumusețe trebuie să ajungă cei potenți, nu cei impotenți“. E clar, domnia sa confundă sula cu prefectura... * Conform prevederilor noii Legi a salariilor unitare, președintele și premierul vor primi salarii mai mici. În schimb, vor crește lefurile parlamentarilor. Asta da republică parlamentară! Curat parlamentară, coane Fănică! * Președintele PSD Olt, Paul Stănescu, a cerut excluderea lui Victor Ponta. Gabriela Firea s-a simțit și ea datoare să-i dea un brînci fostului premier. L-a acuzat că „a părăsit echipa“ și a precizat că e gata să-l învețe ea cum se scrie o demisie. Dragnea pare că s-ar fi decis și el, cu ceva timp în urmă, dar și-ar fi dorit ca propunerea să vină din rândurile „activului“. Să vedem chipul călăului! *

■ Davai Lama